

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlár petitsora 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lapfuttató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Khaos mindenfelé.

Írta: Pont.

Diszkvalifikáljanak, Uraim, ha értem, minő káprázat járskik velünk? Csak úgy — máról holnapra — fejletlene állott a világ bármire is tekintünk, tajtékzó ellenfelek esőrgetik a kétléti harci fegyvert. És sötét, piros pánlikás fellegek tornyosulnak az ég minden táján s mi, fiatalok, aggok egyaránt, keressük azt az átkos erőt, ami ezt az idegyötrő diszharmoniót megteremtette.

Mi készül itt? S miért? Megelégették tán az emberek a gyümölcsöz munkával töltött életet? Új ideálok, az eddigieknél ragyogóbb köntösű istennők nevetnek tán felénk igazán, csábítón?

Diszkvalifikáljanak, Uraim, ha értem, ami körülöttünk történik!

Milyen boldogok is azok, kik a jelennek élnek! Akiknek más vágyuk sincs, mint csendes derűben élni mindig a »mai« napnak. Akik dolgoznak annyit, mint ahogy az apjuk, nagyapjuk, vagy tán a huszadik ősiük szokta; akik jó élvágygal fogyasztják a szűkös ebédet, vacsorát, aztán pihenni térnek azzal a jóleső tudattal: egy nap megint emult, minden baj nélkül mulott el!

Az ilyen ember lelkét nem emészti az érhetetlen utáni vágy; megelégedett s nem nyg; szereti minden embertársát.

Boldogok az ilyen bibliai filozófiával szaturált lelkék!

Lássuk, az ilyen boldogokkal szemben milyen a kultúrember élete?

Az érzelgős fantaszták tanaival szivta fel a lelkét; maga is, még a füstös kávé-

házak asztalánál is, újabb, meg újabb filozófiai rendszerbe gyúrja a multat s fellegvárakat épít, melyek szépek, sok ezernyi »terülj-asztalkámmal« megaldottak. A kultúrember minden idegsejtjét a jövő gondolata izgatja. Okos a gyengébb ellen cirkalmazza terveit, ember az embertárs terveit lapossa széjjel s a kevésszámú okosat, ügyes tervelőt tajtékzó ajakkal kísérgeti a sok — letaposott gyenge.

A mi életünk hasonló az ősréngetegek életvilágához. Az erős legyűri a gyengét s végül a megrugdalt sok gyenge fegyvert ragad az erősek ellen.

Kultúrlények és őseimberek vagyunk.

Csak egy vigasztaló jelenség látszik a nagy khaosban, az, hogy a sok felgyülemlett ellentétes erő rövid időn belül megvívja gigászi harcát. Elsimulnak az ellentétek és a meggyötört, kifradt emberi géniusz újból ott folytatja, ahol hagyta, t. i. ismét visszajutunk a szorgalmas, gyümölcsöző munkálkodás terére.

Elhallgatnak a jogokért tomboló útszéli apostolok, a makacsul »nyepozvolimozó« lélekn reakció is visszavonul barátangába; a felelmetes tőke ábrázata is megenyhül; elsimulnak az életgondoktól barázdált homlokok; még tán az éhenhalásra kárhoztatott, számkivetett falusi »mesterek« — is megelegedésben tölthetik napjaikat. Minden jó bekövetkezik, csak már vonuljon el fejük fölött a felszabadult indulatok viharja!

Unosulig hangoztatott humanitásunk óvjon meg attól bennünket, hogy erőszakos, robbanással kezdődő legyen ez a kiegyen-

lítődes. Hiszen békésen is megoldhatunk minden differenciát némi őszinteséggel és kölcsönös szeretettel.

Szeressük Uraim egymást!

Ilyen csattanóval szerény irásom beillenék ugyan holmi karácsonyi zsolozsmának is. S ez jóízű mosolyt csalhat orcáinkra. És itt van a bökkenő, az áthidalhatatlan ellentét, mely nem engedi a békés kiegyenlítődet.

Úgy mondják, nem időszertű napjainkban a zsolozsmázás. Pedig takar ez a fogalom is némi bölcseséget. Az őszinte zsolozsmahallgató hangulat békét lop a szívekbe vagy ha ezt nem is, úgy — békevagyat. Némi türelmeséget.

Régi bölcsék hirdetik: türellemmel minden megvalósul. De csak lassan, fokozatosan. S bármilyen furcsán hangzik is, hiábavaló az emberiség szédülő és rohamos fejlődése a közeli pár évtizedben, ennek a fejlődésnek értéke felette keveset ér mindjárt, mihelyt kirugjuk alólunk azt a szilárd fundamentumot, minek fokozatos haladás a neve. Szép a szírványvászíni szappanbuborék, pillanatok alatt órási gömbbé fujhatjuk: de előbb is szétfoszlik, mint az, mely lassú, megfontolt, fokozatos munkával készül.

Nem hihetünk gyarló érzelmeinknek, mert legtöbbször megcsal legszentebb hitünk is. Felületes emberek azt szokták mondani, ha csal a világ, hát csaljuk vissza... Csak-hogy rendszerint úgy történik, ha valaki ilyenformán próbálja a mesterséget, végül mégis csak ő csalódik.

Kék róka.

— A »Muraköz« eredeti tárcája. —

Írta: Szekula Jenő.

Kisérteless, sötét októberi éjszakán történt, amikor Kövér Opos szenátor, Beszterce város székül bírja hazafelé tartott, egy különös látomás ejtette rémületre. A haja égnek meredt az aggodalmától, a szíve hevesen dobogott kékselyem fontosa alatt. A lélekzete is csaknem előlött a rémülettel.

Reszketve kiáltott a szolgája felé, aki féklámpával világította be az útát előtte.

— Látad Benedék? — kérdezte fogvacogva.

Egy ódon ház homályos világítású küszöbén egy kék róka összekuporodott teste volt látható. Nem lehetett tévedés. Kék róka volt. Olyan, aminő a sarkói jéggel borított vidékeken terem s amelyből orosz hercegek menyegzői mentét varratnak maguknak. De ez más, különösebb kékség volt a róka. A szőre csillogott, szinte »zikkrikát hányt« a sötétségben, mintha gálékben meghentergettek volna, vagy mintha egy festékes gödörből mázolt volna elő.

A különös állatka, nemcsak hogy nem ijedt meg a hatalmas úrtól, hanem a réveteg világításban úgy tunt fel, hogy két lábra ágaskodik hirtelen s első lábával mintha meg is fenyegette volna a tanácsnokot. Mintha mondaná:

— Nem szégyenled magad Kövér Opos, hogy

már megint be vagy rugva? Hát folytonosan rézszegekedel? Illik ez egy tekintélyes polgárhoz?

Pedig Opos úr nem volt rézég. Az éjszaka sem ivott meg többet két pint vörösbornál. Mert hát lakodalmomban volt s a vigasgból neki is ki kellett vennie a részét. Azonban az ital nem ártott neki. Kék róka volt összekuporodva a pincégádor fölött. Mellő lábával vadul itegetett feléjük. Nem lehet káprázat, hiszen Benedék is látta.

Mielőtt a tanácsnok felocsúdíhatott volna dermedt ijedségéből, a látomás eltűnt. Talán a pincében vetette le magát hirtelen a lépcső szakadékaiban keresztül. Vagy összekuporodott az éresz alatt.

— Különös, nagyon különös — dadogta a tanácsnok ijedten.

Zsigmond, az eretnekülődő Zsigmond király uralkodott abban az időben a magyar trónon. S az elmúlt héten hét boszorkányt égtek el a lambergi nagy piacon. A boszorkánylődőzés és a babonák korszaka volt. A baromvész és a hét-mérföldes eszmákban járó pestist, amely városkákat és falvakat irtott ki, gonosz m-falikká átkos-mesterségének tudták be. Nem esoda, ha a tanácsnok valami alvilági intelmet látott a kék róka különös megjelenésében. S mint aki igazat alatt ál a lába egy pillanatra gyökeret vert a rémülettel.

— Ki kell füstöltetnünk ezt a házat — mormogta kábultan.

A ház, mely előt a látomás feltűnt, már magában véve is annyira különös volt. Halottzürkére

mázt, dül-dező épület. Senki sem lakta. Ónkárikás ablakcséméit hálóval vonta be a pók. A roskadozó erkélyt és a párkányokat évtizedes porréteg borította. A gazdája, valami Czobor Ignámond nevezett agglegény, még Lajos király idejében elindula a nápolyi hadjáratba. Azóta nem adott hírt magáról. Talán mérgezett tör szurta keresztül vagy pestis oltotta ki életét? Megnősült — elvett egy idegen nőt s nem vágyakozott többé hazájába. Az ódon ház, eltörültsz kapujával, olyan volt most a szűk sikátor ölében, mint valami elátkozott várkastély.

— Szentelt vízzel kellene meglocsolni a falakat — mormogta a tanácsnok. Talán kiköltöznek a gonosz szellemek belőle.

A szél vadul megléptáza a vaskaszt a pirosra festett háztetőkön. Kövér Opos sokáig nem tudott elaludni. A vadul csapongó szélben, amely órák hosszáig kísértgetett az ablakai fölött, vég-né küli boszorkánykaravánt látott az utcák során elvonulni.

Késő este volt már. A városház tornyán nyolcat vert az óra, mikor Kövér Opos megjelent az elátkozott házbán, erős darabont őrségtől kísérvé. Ott volt már akkor Kapi várkapitány is és Istvánffy plébános, ezüstruhás ministráns gyerekekkel, akik szenteltvíztartót és füstölőt lóbtáltak kezükben.

A leszögezett kapu az első nyomásra engedett hirtelen. A rozsdás lakat magától pattant le

Meghívó.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

t. c. részvényesei

az 1913. évi február hó 22-én d. u. 3 órakor, Csáktornyan, a társulat saját házában tartandó

XLI. rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
 - b) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
 - c) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása, a felülvizsgált évi számadások és a felmentvény feletti határozat.
 - d) Határozathozatal a tiszta jövedelem mikénti felosztása iránt.
 - e) Az alapszabályok 32. §-ának módosítása.
 - 1) Igazgató, 3 igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
 - 2) Esetleges indítványok.
- Csáktornyan, 1913. évi január hó 14-én.

523 3-3

Az igazgatóság.

37. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (36. §) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és vegre, hogy az szűnben a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1913. évi február hó 19-ig az intézet pénztárába letétessék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A megvizsgált évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelő-bizottság jelentése, a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

MEGHÍVÓ.

A CSÁKTORNYAN SZÉKELŐ MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1913. február hó 27-én délután 3 órakor, saját helyiségében

XXXII. RENDES KÖZGYŰLÉSÉJ

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
4. A zarszámla betérjesztése és az e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
5. Három igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

524 3-3

Csáktornya, 1913. január 16-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

* 33. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen, vagy meghatalmazottja által gyakorolja, de ezen jog gyakorolására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végül, hogy a részvénye a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétessék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megejelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttér pótlására 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyeljesítő:
STRAUSZ SÁNDOR.

Khaos mindenfelé.

Ira: Pont.

Diszkvalifikáljanak, Uraim, ha értem, minő káprázat játszik velünk? Csak úgy — máról holnapra — fejtetőre állott a világ. Bármerre is tekintünk, tajtékzó ellenfelek csörögtek a kétélű harci fegyvert. És sötét, piros pántlikás fellegek tornyosulnak az ég minden táján s mi, fiatalok, aggok egyaránt, keressük azt az átkos erőt, ami ezt az ideggyötrő diszharmoniót megteremtette.

Mi készül itt? S miért? Megelégedtek tán az emberek a gyümölcsöző munkával töltött életet? Új idealok, az eddigieknél ragyogóbb köntösű istennők nevetnek tán felénk igazán, csábítón?

Diszkvalifikáljanak, Uraim, ha értem, ami körülöttünk történik!

Milyen boldogok is azok, kik a jelennek élnek! Akiknek más vagyuk sincs, mint csendes derűben élni mindig a mai-napnak. Akik dolgoznak annyit, mint ahogy az apjuk, nagyapjuk, vagy tán a huszadik ősük szokta; akik jó élvágygal fogyasztják a szokás ebédét, vacsorát, aztán pihenni térnek azzal a jóleső tudattal: egy nap megint emult, minden baj nélkül mulott el!

Az ilyen ember lelket nem emészt az érhetetlen utáni vágy; megelégedett s nem irigy; szereti minden embertársát.

Boldogok az ilyen bibliai filozófiával szaturált lelkek!

Lássuk, az ilyen boldogokkal szemben milyen a kultúrember élete?

Az érzelgős fantaszták tanaival szivta fel a lelket; maga is, még a füstös kávé-

házak asztalánál is, újabb, meg újabb filozófiai rendszerckbe gyúrja a multat s feltevéreket épít, melyek szépek, sok ezernyi »terülj-asztalkámmal« megáldottak. A kultúrember minden idegsejtjét a jövő gondolata izgatja. Okos a gyengébb ellen cirkalmazza terveit, ember az embertárs terveit tapossa széjjel s a kevésszámú okosat, ügyes tervelőt tajtékzó ajakkal kísérgeti a sok — letaposott gyenge.

A mi életünk hasonló az ősrégegek életvilágához. Az erős legyűri a gyengét s végül a megrugdalt sok gyenge fegyvert ragad az erősek ellen.

Kultúrlények és ősberekek vagyunk.

Csak egy vizasztaló jelenség látszik a nagy khaosban, az, hogy a sok felgyülemlett ellentétes erő rövid időn belül megvívja gigászi harcát. Elsimulnak az ellentétek és a meggyötört, kifáradt emberi géniusz újból ott folytatja, ahol hagyta, i. e. ismét visszajutunk a szorgalmas, gyümölcsöző munkálkodás terére.

Elhallgatnak a jogokért tomboló útszéli apostokok, a makacsul »nyepozvolimozó« — lélek reakció is visszavonul barlangjába; a felelmeles tőke ábrázata is megenyhül; elsimulnak az életgondoktól barázdált homlokok; még tán az éhenhalásra kárhözatalott, számkivetett falusi »mesterek« — is megelégedésben tölthetik napjaikat. Minden jó bekövetkezik, csak már vonuljon el fejünk fölött a felszabadult indulatok viharja!

Unosuntig hangoztatott humanitásunk óvjon meg attól bennünket, hogy erőszakos, robbanással kezdődő legyen ez a kiegyen-

lítőds. Hiszen békésen is megoldhatunk minden differenciál némi őszinteséggel és kölcsönös szeretettel.

Szeressük Uraim egymást!

Ilyen csaltanóval szerény írásom beillenék ugyan holmi karácsonyi zsolozsmának is. S ez jóízű mosolyt csalhat orcáinkra. És itt van a bökkenő, az áthidalhatatlan ellentét, mely nem engedi a békés kiegyenlítődsét.

Úgy mondják, nem időszerű napjainkban a zsolozsmázás. Pedig takar ez a fogalom is némi bölcseséget. Az őszinte zsolozsmahallgató hangulat békét lop a szívekbe vagy ha ezt nem is, úgy — békevágyat. Némi türelmességet.

Régi bölcsék hirdelik: türelemmel minden megvalósul. De csak lassan, fokozatosan. S bármilyen furcsán hangzik is, hiábavaló az emberiség szédítő és rohamos fejlődése a közeli pár évtizedben, ennek a fejlődésnek értéke felette keveset ér mindjárt, mihelyt kirugjuk alólkunk azt a szilárd fundamentumot, minek fokozatos haladás a neve. Szép a szivárványszínű szappanbuborék, pillanatok alatt órási gömbbő fuhaljuk: de előbb is szétfoszlik, mint az, mely lassú, megfontolt, fokozatos munkával készül.

Nem hihetünk gyarló érzékeinknek, mert legtöbbször megcsal lézentesebb hitünk is. Felületes emberek azt szokták mondani, ha csal a világ, hát csaljuk vissza... Csak-hogy rendszerint úgy történik, ha valaki ilyen formán próbálja a mesterséget, végül mégis csak ő csalódik.

Kék róka.

— A »Muraközi eredeti törtéje.«

Ira: Szekula Jenő.

Kisirteties, sötét októberi éjszakán történt, amikor Kóvér Opos szenátor, Beszterce város széküli bírāja hazafelé tartott, egy különös látomás jött rá. Kék róka volt. Olyan, aminő a sarkövi jéggel borított vidékeken terem s amiből orosz hercegek menyegző mentét varratnak maguknak. De ez más, különösebb kétség volt mégis. A szőre csillogott, szinte zikrákat hányt a sötétségben, mintha gállickőben meghenteregtetlek volna, vagy mintha egy festékes gödörből mászott volna elő.

Reszketve kiáltott a szolgájá felé, aki féltájjal világította be az útát előtte.

— Látad Benedek? — kérdezte fogvacogva.

Egy ódon ház homályos világítású küszöbén egy kék róka összekuporodott teste volt látható. Nem lehetett tévedés. Kék róka volt. Olyan, aminő a sarkövi jéggel borított vidékeken terem s amiből orosz hercegek menyegző mentét varratnak maguknak. De ez más, különösebb kétség volt mégis. A szőre csillogott, szinte zikrákat hányt a sötétségben, mintha gállickőben meghenteregtetlek volna, vagy mintha egy festékes gödörből mászott volna elő.

A különös állatka, nemesak hogy nem ijedt meg a hatalmas álltól, hanem a réveteg világításban úgy tunt fel, hogy két lábra ágoskodik hirtelen s első lábával mintha meg is fenyegette volna a tanácsnokot. Mintha mondaná:

— Nem szégyenled magad Kóvér Opos, hogy

már megint be vagy rugva? Hát folytonosan részesegkedel? Illik ez egy tekintélyes polgárhoz?

Pedig Opos úr nem volt részeg. Az éjszaka sem ivott meg többet két pint vörösbornál. Mert hát lakodalomban volt s a vigaszból neki is ki kellett vennie a részét. Azonban az ital nem ártott neki. Kék róka volt összekuporodva a pincegádor fölött. Melősi lábával vadul itegetett feléjük. Nem lehet káprázat, hiszen Benedek is látta.

Mielőtt a tanácsnok felocsúdhatt volna dermedt ijedségéből, a látomás eltűnt. Talán a pincébe vetette le magát hirtelen a lépcső szaka-dékain keresztül. Vagy összekuporodott az eresz alatt.

— Különös, nagyon különös — dadogta a tanácsnok ijedten.

Zsigmond, az eretneküldöz Zsigmond király uralkodott abban az időben a magyar trónon. S az elmúlt héten hét boszorkányt égettek el a lembergi nagy piacon. A boszorkányüldözés és a babonák korszaka volt. A baromvész és a héténekföldes csizmákban járó pestist, amely városkákat és falvakat irtott ki, gonosz mellefikk átkos mesterségének tudták be. Nem esoda, ha a tanácsnok valami alvilági intelmet látott a kék róka különös megjelenésében. S mint aki igazat adott a lába egy pillanatra gyökereit vert a rémülettől.

— Ki kell füstötünk ezt a házat — mormogta kábultan.

A ház, mely előtt a látomás feltűnt, már magában véve is annyira különös volt. Halottszürkére

mázolt, dűl-dező épület. Senki sem lakta. Ónkárikás ablakszeméit hálóval vontta be a pók. A roskadozó erkélyt és a parkányokat évtizedes porréteg borította. A gazdája, valami Czobor Ig-mánd nevezetű aglegény, még Lajos király idejében elindula a nápolyi hadjáratba. Azóta nem adott hírt magáról. Talán mérgezett lór szurta keresztül vagy pestis oltotta ki életét? Megnősült — elvett egy idegen nőt s nem vágyakozott több hazájába. Az ódon ház, eltorlaszolt kapujával, olyan volt most a szűk sikátor ölében, mint valami elátkozott várkastély.

— Szentelt vízzel kellene meglocsolni a falakat — mormogta a tanácsnok. Talán kiköltöznek a gonosz szellemek belőle.

A szél vadul megtépázta a vaskasakat a pirosra festett háztetőkön. Kóvér Opos sokáig nem tudott elaludni. A vadul csapongó szélben, amely órák hosszáig kísértgetett az ablak fölött, vég-néki boszorkánykaravánt látott az utcák során elvonulni.

Késő este volt már. A város ház tornyán nyolcat vert az óra, mikor Kóvér Opos megjelent az elátkozott házban, erős darabont őrségtől kísérvé. Ott volt már akkor Kapi várkapitány is és Istvánfi plébános, ezüstruhás ministráns gyerekekkel, akik szenteltviztartót és füstöltől lóbbaltak kezükben.

A leszógett kapu az első nyomásra engedett hirtelen. A rozsdás lakat magától pattant le

A patronázs.

írta: Bakos Géza dr.

II.

Hogy a novella említett intézkedése leikes pártfogók mellett mily óriási horderejű, csak az tudja megítélni, ki ösmeri a büntető-
lőrvénykönyvünk véghetetlen szigorát, mely igen gyakran csekély bűncselekmény miatt szabadságvesztés büntetéssel mondott alkalmazandónak s ismeri azt a szörnyű hatást, amit a mindenre fogékony gyermek elméjére és szívére gyakorol a vele egy loházba, vagy börtönbe került megátalkodott gonosz-
tevő császbava.

Azonban, bár a novellában minden intézkedés benne van, mely alkalmas arra, hogy a fiatalokúakkal szemben alkalmazandó büntetés a fiatalokú erkölcsiségét ne veszélyeztesse, mégis e törvény célját csak úgy érheti el, ha úgy az állam, mint a társadalom gondoskodik hathatós eszközökről és intézményekről, melyek segítségével, illetve ahol a büntetés a törvény intencióinak megfelelőleg végrehajtható.

A társadalom nem marad el e cél megvalósítására irányuló akcióban. Csaknem minden nagyobb városunkban alakultak már a törvény életbe lépte óta patronázs egyesületek. Több mint 100, közöttük néhány országos jellegű, egyesület alakult az elhagyott gyermekek és a büntetett fiatalokúak oltalmára. Az egyesületeket országos szövetség foglalja hatalmas egységbe, amelynek fővédője a koronás király. Az egyesületek állami támogatása félmillió koronára rög. Javító, nevelő intézeteink befogadási képessége meghaladja a 2000-et. Új társadalmi javító, nevelő és gyermekvédő intézeteink székhelye: Püspök-Nádasd, Kőbánya, Loretum, Zúióváralja, Dunaalmás, Szikszó, Eszék, Barcza. Budapest országos patronázs-munkaközvetítő nyílt meg, amely minden elhelyezésre váró fiatalokúak és szabaduló büntetetlenek díjmentesen munkát biztosít. Az ideiglenesen munkanélkül maradtak segélyben részesülnek. Megalakult a szociális Missziótársulat, melynek célja a szociális munka folytonosságát biztosítani azzal, hogy hivatással bírós és alkalmas nőket kiképez valamely szociális pályára (pl. egyesületi titkároknak, szegény gyámnak, gyárfelügyelőnek, probacion officer-nek, beteg

ápolóknak stb.), hogy különböző szociális és karitatív munkákkal jövőben már nemcsak esetleges jelentkező hölgyek (patroneszek) végezzék, de rendelkezésükre álljon egy oly testület, melynek minden tagja szakszerű kiképzésben részesülve, teljes munkaerőjével és tudásával szolgálja az elhagyottak és veszélyeztetettek ügyét. Ez intézményre azért volt szükség, mert miot tudjuk, a legtöbb patronész családjánya kenyérkereseti pályán él s így idejét nem szentelheti teljesen és kizárólag pl. egy gyermekotthon vezetésének.

A szociális missziótársulatnak már következő intézményei vannak: 1. a szociális szeminarium, melyben a társulat tagjait kiképezzük. A jelöltek itt közösen élnek s itt tanulnak s innen járnak ki különböző szociális gyakorlatokra a patronázsokba, otthonokba, gyermekbiróságokhoz, loházakba.

2. A növédelmi hivatal, mely az összes növédelmi ügyet szolgálja.

3. A »Bethania Gyermekek Otthon«, melyben 26 elhagyott iskolás leányka részüli teljes ellátásban és oktatásban.

4. A »Bethania-szeretetház« Szikszón, melyet Hunyady Csáky Sarolta grófnő alapított, hol 64 olyan leány van elhelyezve, kiket a bíróság javító nevelésre ítél.

Ez intézetekben a nevelés eszközeül a Prohászka püspök által javasolt emberbecsüli methodus szolgál. Bámulatos hatást érnek el azáltal, hogy a mindenkül megvetett és csak megaláztatásnak kitett, az emberi társadalomból már teljesen kitiszított fiatal gyermekekkel, kiknek lelkük még romlott nem, csak művelten lehet, nevelőik a szeretet hangján szólnak hozzájuk. Egy-két fiatal gyermek még duzzog s a szeretet hangját, amelyet sohasem hallott, nem ért meg, de a legtöbb gyermek erre azonnal fogékony s duzzogó társaikkal ök maguk segitenek hamar megértetni, hogy hiszen itt öket szeretik s nem öket, csak bűneiket üldözik. Az a módszer, hogy öket valaki már megbecsüli, mi eddig csak megvetés volt részük — oly hatást gyakorol rájuk, hogy sok esetben tisztán ezáltal a legromlottabb fiatalokú is magába száll s nevelője iránt tiszteletet, később szeretetet érez. Milyet pedig a szeretet lángot fogott a gyermek szívében, az már többé rossz nem lehet. (Vége köv.)

A posta és távirat forgalma.

A csáktornyai m. kir. posta, távirat és távbeszélő hivatal 1912. évi működéséről kaptunk érdekes adatokat, melyek örvédelesen tanuszkodnak a nagy forgalomról, mely Csáktornyán, különösen a kereskedelem élénksége folytán, a tavalyi évben lebonyolított.

Az adatok közrebocsátásával, összehasonlítás kedvéért, zárójeltek közt a tavalyi forgalmat is közöljük. Ékes bizonyítékaik ezek kereskedelmünk fejlődésének s az intelligencia évről-évre fokozódó igényeinek, melyek kielégítése a nagyarányú számcsoportokban hatalmasan megnyilatkozik.

Az adatok szerint:

1. Feladott közönséges levél és postai küldemény 524056 (536016) drb. ajánlott küldemény 20074 (18106) » csomag és pénzküldemény 19039 (17277) » távirat 17819 (17363) » postautalvány 29471 (29390) » 1745684 K (1749967) értékben.

A postatakarék és csekkforgalomban befizetett 15511 (15293) tételben 4162799 (3889154) korona.

2. Érkezett köz lev.-postai küldemény 508976 (519012), ajánlott küldemény 20702 (20010), csomag és pénzküldemény 41327 (38315), távirat 17872 (18234), postautalvány 24688 (23189), utóbbi 2124105 (2078992) K értékben.

3. Átmenetileg kezeltetett 9354 (8462) drb. távirat.

4. A távbeszélőnél lebonyolítottat a távolsági forgalomban 2284 (2339) drb. fizetett beszélgetés, előfizetők közti átalányban 13910 (12740) drb. beszélgetés.

A helyi forgalomban pedig 10 drb. fizetett s 69396 (31720) drb. előfizetők közti átalányért váltott beszélgetés.

Ujság jár Csáktornyára:

magyar napilap	267,
német »	154.
horvát »	16.

A német napilapok közt vannak az utcai árusítás folytán forgalomban lévő krajcáros ujságok is.

a zárról. A homályos üvegfolysóról fojtó levegő áramlalt feléjük.

Az emeletre vivő lépcsőzet bejárójánál a várkapitány hirtelen visszatántorodott.

— Erre járt valaki — suttogta halotfihéber arccal.

A darabontok odasiettek a fákyájukkal. Csakugyan! Parányi női cipellők nyoma csillant föl az aranyzinú porban. Tisztán látszott, hogy valami asszonyi átal rohanhatott föl erre az emeleti reflektoriumba.

— Hm — mondá Kövér aggodalmasan — talán egy boszorkány ütötte fel a sátrát ebben az elhagyott lakban.

Mindenestre különös volt, hogy alvilági némbek is ily formás parányi topánkákkal szaladgálnak, ahogy a nyomok mutatták. De azért csak előre. Ki kell a boszorkány fészékét füstölni.

Lábujhegyen osontak fel a lépcsőn. De azután ijedten toppantak vissza. Már a viharezett darabontok arra is elnyúlt hirtelen.

A kivilágitott ágyházban kilenc gyertya égett kísérteties lángolással. S a gazdagon megterített asztal mellett, amelyen fekete bor csillogott, ezüstverő tüében — egy férfi és egy leány ült. Egy máshoz semilya szemlencsés ülék az estebd-nél. Az ördög és a mátkája. A kivilágitott üveg-falon át tisztán ki lehetett venni. Ez nem lehet más, csak az ördög. Vörös lebernyeg volt a férfi, fekete bőléssel, kalapján a darabonl fenyegetően meredt kétfelé, minha szavak nőttek volna

ki a homlokából. Sötét arcán kevély mosoly derengett végig. Bal lábát, mely nyilvánvalóan lápatokban végződött, úgyesen elrejtette a szék alatt.

Ezért a leánykért mindenestre kár volt, hogy így elkárhozik. Rügyedző, ennyival kedves teremts. Világosszínű haja aranyos sugarakat lövelt a gyertyafényről. Kövér Opos lábujjhegyre ágaskodott, hogy jobban lásson. Szentséges Ezek! Hiszen ez nem más, mint a kis Rágányi Gizella. A zárdaszűz. De hát hogyan kerül erre az elátkozott helyre? S fehér testére ez az átlátszó arany-szövésű pókháló lebernyeg?

A pap hirtelen benyomta az ajtót. A füstölt magasra lóbálta kezében.

— In nomine dei — kiáltotta harsány hangon.

Leirhatatlan dobolás, zúgás, kavargás támadt. (Az alvilágiak nem szeretik a tömjénillatot). Az asztal felborult hirtelen s a gyertyák lerepültek sorra. Az ördög az erkélyhez sietett s azon át levette magát az utcára. De mentőjének csücske megakadt, egy foszlányát meg is találták egy szögön. Ezöpiros és fekete-szálú posztó, a pokolnak, a tűznek s a haragos éjszakának a színei. Még egy furcsa madártoll is maradt a süvegéről leszakadozva. Ezt Kövér szenátor vette őrizetbe.

A nőszemély azonban nem tudott elmenni. Esméletlenül zuhant a darabontok karjába, akik minden oldalról előlították az úját.

— Add meg magad! — a szentlélek nevében! — kiáltottak feléje.

Csakugyan a Rágányi Gizella volt, nem övedés. Minő botrány! Egy szentlélek gyermek a legszebb bimbózársban, aki szűzi öntélföldözással örök fogadalmat is tett.

— Gizella! — mondta a pap szigorúan öszszeszevont szemöldökkel. — Hogy került erre az elátkozott helyre?

A gyermekleány félajultan borult a pap lábái elé.

— Szent atyám — suttogta liotfihéber arccal. Nagyon szerencsétlen vagyok. Az ördög megbabonázta a szívemet. Varázstálat, búvés kötéllel ide esalt magányos cellámból. Jaj, hogy világok akkor a telehold.

— Ez az első eset, hogy összejöttetek?

— Ez már a hetedik éjszaka.

A szűz sepröztetésre ítéltetett, hogy kiverjék a gonosz lelkeket belőle.

De fehér bőrét nem marhatta véresre a virgács, szűz vállát nem törhette fel a hóhér seprője. Már másnap, zivatáros, istenkísérő időben, hajnalban megszöktette a zárdából az ördög.

Az alvilági fia löhátón jött ezáltal, fekete paripán, a fő sörényében tűzpiros szallagok. Néhány marconakülsőű kicső kisérte.

Egy darabont, ki látta a szöktető legényt, váltig azt hajozatta, hogy az nem volt az ördög, hanem egy Horác nevű elvadult zsoldos katona.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Személyi hír.** A Muraviden létesítendő kosárfonó-telep ügyének biztosabb alapon való szervezése ügyében a földművelésügyi miniszterium részéről f. hó 14-én Adler Rácz József dr., min. tanácsos személyesen járt lenni Muravidon. A látogatásról jövő számunkban emléksziünk meg részletesen.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az internátus által február hó 3-án a Napközi Otthon céljaira rendezett színelőadás alkalmával utólagosan felülfizettek még a Villanytelep 20 koronát, Kolicsányi Dénesné (Vasmegeye) és Fábiani Ilona (Sőjtör) úrnők 10—10 koronát, amiért a nemesszívű adakozóknak hálás köszönetét fejezi ki a Napközi Otthon-egyesület, valamint meleg elismeréssel adózik és köszönetet mond Bezerédy Margit internátusi vezetőnek is az oly szépen sikerült színelőadás rendezéséről, amely a hazafiás célra összesen 73 korona 83 fillér tiszta jövedelmet hozott.

— **Egy kultúregyesület válsága.** Nagy figyelemmel kísértük mindig a muraszombati Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület működését. Mert nagyon termékeny hazafiás missiót teljesített a vendék közt s erős, elszánt, bátor, kitartó s mindenkor éber katonája volt a magyar államegységnek ezen a nemzeti vidéken. S kitartó munkájának meg is volt a sikere. Az intelligencia támogatja, vállaltva szolgálták a szent ügyet, melynek gyümölcse a magyar szó terjedése s az erős hazafiás érzés kialakulása volt Muraszombaton és vidéken. S ép akkor, mikor azt hittük, hogy hazafiás működésének babérait fogja aratni, olvasuk, hogy feloszloban van, mert nem tudta kivinni a kormánytól, hogy Muraszombati polgári iskolát kapjon. Más körülmények szökött érthetetlennek tünnek fel ez az elhatalosítás azért kérte az egyesület, mert a vendék ifjúságát meg akarta menteni az egyesület működésének ellensúlyozására a szomszéd Stájerban felállított szlovén gimnázium pótlólagos karjától — szinte jogosnak találjuk elkeseredésüket, amikor kérésük, a polgári iskola felállítását illetően, a kormánytól meghallgatásra nem talált. Az egyesület megszűnése nagy csapás lenne a nemzeti ügynek. Nemcsak, mert a magyarság hatalmas legyvere kerül ezelü hüvelybe, de mert az egyesület kimúlása a magyarság ellenségeinek fölülkerekedését jelentené. Ettől pedig óvjon minket a Mindenható. Ha a társadalom a védőpajzsot elveszi, a magyarság fölül a gyékényt kirántották. Mert a nemzeti ügyet nálunk csak a társadalom szolgálja. De a társadalom is csak akkor produktív eredményes dolgot, ha hivatalos támogatásban részesül. Ezért mérhetetlen kárára lenne a nemzeti ügynek, ha az egyesület csakugyan megszűnnék s ha felülről a válság elhárítására nem sietnének. Az államhatalom érdeke, hogy Muraszombati továbbra is védőpajzsja legyen a magyar ügynek!

— **Közygyűlések.** A Csáktornyai Takarékpénztár és Csáktornyaideki Takarékpénztár, mindegyik a maga helyiségében, f. hó 22-én d. u. 3 órakor rendes közgyűlést tart a lapunk hírdetési rovatában közölt tárgysorozattal.

— **Halalozás.** Králl József kárpitos f. hó 12-én életének 61-ik, Földes házasságának 31-ik évében elhunyt Csáktornya: Králl József tekintélyes iparos volt Csáktornya: aki nemcsak megbízhatóságával és értel-

miségével fogva áltájanos tisztelőnek örvendett, de mint gondos többszörös családapát is nagybecsülték. Králl Józsefet hosszabb betegség szállította el a földi világból. Csütörtökön délután temették el a Rákóczy-utcai halottas házból. Nagyszámú közönség kísérte utolsó útjára. Nyugodjék békében!

— **A tanítók egyesves önkéntessége.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek a véderőltől szóló 1912-ik évi törvény értelmében kibocsátott 145388. számú körrendelete szerint az egyesves önkéntesség címén szabadságot tanítók fizetésük élvezetében meghagyatnak, de a helyettesítők díját, mely a 800 koronát meg nem haladhatja, ők tartoznak viselni.

— **Az ügyvédi kamra köréből.** A zalaezerszégi ügyvédi kamara közönségre teszi, hogy dr. Wollák Béla ügyvéd Csáktornya székhellyel a kamara ügyvédi lajstromába felvételt s Hajós Mihály, alsórendű ügyvéd, elhalálózása következtében, az ügyvédek lajstromából kitöröltetett. Utóbbi irodája részére dr. Hajós Ferenc csáktornyai ügyvéd rendelteztet ki gondnokká.

— **Népesedés.** A csáktornyai járásban m. é november—december havában született 322, elhalt 189. — a perlaki járásban született 526, elhalt 330 egyén. A perlaki járás 196 főnyi szaporodásával vezet a vármegyében, utána a lapolcai és csáktornyai járasok következnek, a mindkettőben kimutatott 133 főnyi szaporulattal. A vármegye lakosságának természetes szaporodása volt a két hónap alatt 1255.

— **Minta szőlőoltványokat** ingyen küld „Milli telep” szőlőiskola Nagyösz. ha árjegyzéket kér.

— **Tizenhatfilleres postabélyeg.** Ilyen bélyeget eddig még nem árult a magyar posta, pedig aki helyben adott fel ajánlott levelet, pláne tömegesen, annak nem egyszerű jutott eszébe: miért nincs 16 filleres bélyeg és miért kell két-három bélyeget ragasztani a levélre, holott egyszerűbb lenne egy darabban leróni az ajánlást és bérmentesítési díjakat. Mint a Posta és Távirat-Rendelekek Tára 1913. évi első számában olvasuk, a postaigazgatóság ilyen bélyeget is bocsát forgalomba. A 16 filleres bélyegek február hó 1-étől árusítatnak, de a kincstári hivatalok közül csak azok fognak ily bélyegeket árusítani, ahol a forgalom e bélyegek árusítását megokolttá teszi.

— **Új napilap.** A fővárosi zurnaliztikának új szenzációja március 3-án paltan ki. Akkor jelenik meg a „Pesti Tükör”, mely naponta este 6 órakor jut a publikum kezébe. Valószínűleg azért került ez az érdekes cím az új esti lap fölé, mert olyan akar lenni, mint a tükör, mely szépítés és torzítás nélkül, hű őszinteséggel sugározza vissza az eléje tartott képet. A „Pesti Tükör”-nek Buó Lajos, az európai hírdő drámaíró és a ragyogó tollú publicista lesz a főszerkesztője. Dr. Bethlen Oszkár, a Pesti Naplónak hosszú időn át volt főmunkatársa, ez a briliáns újságíró a felelősszerkesztője és a legkitünőbb zurnaliztikát nagy gárdája lesz azon, hogy a legmodernebb, legjobb és legérdekesebb újságot csinálják meg. A „Pesti Tükör” a legtökéletesebb függetlenségű indul, sem a kormányhoz, sem a pártokhoz nem fűződik egyetlen érdekszála, egészen szabad gazdasági politikát folytat s minden örekvése, hogy igazat és érdekeset írjon. Az új lap egyes száma 4 fillér lesz, előfizetési ára egy hónapra 1 kor. 20 fillér. Szerencsés megjelenési ideje lehetővé teszi, hogy az egész nap eseményeiről beszámol-

jon és korán reggel mégis ott legyen az ország legtávolabbi vidékein is. Szerkesztőség és kianohivatala Budapesten, VII. Erzsébet-körút 27. sz. alatt van.

— **Faradtág, ceontfájdalmak, derékfájás, csúsz, reuma** ellen évtizedek óta kipróbált jó szer a Krieger-féle „Reparator”, melynek egy házban sem szabad hiányoznia, mert páratlan háziaszer. Kis üveg 1 kor., nagy 2 kor. a gyógyszerárakban. Pósti szétküldés, Krieger gyógyszerár Budapest, Kálvin-tér, Baross-u. sarok.

— **Gyászhir.** Orbán Elek járásbíróági tisztviselő Ödön fia élete virágjában, 18 éves korában f. hó 12-én elhunyt. Orbán Ödön máv. távirász volt Varasdon, ahonnan beteg hozták haza a szülői házhoz, hogy itt gyógyulást találjon. De az erős betegség letelepte s kíméletlenül kioltotta ifjú életét. Temetése 13-án délután volt. Miután Orbán Ödön egykor a helybeli tanítóképző-intézetnek is növendéke volt, utolsó útjára volt növendéktársai is elkísérték, kiknek nevében a sárnál Pozsár József negyedéves növendék búcsuztatta el a halottat. Az iparosok dalárdája pedig a gyászháznál énekelt. Béke hamvaira!

— **Ujoncozás.** A tavaly nyáron fogatosított sorozás alkalmával a vármegye 15 sorozójárasában a szükségleten fölül a közös hadsereghez 456, a honvédséghez 152 ujonccal soroztak be többet. Miután az új véderőtörvény a fölölsen besorozottnak a pórtartalékba való áthelyezését rendeli el, a vármegye részéről e tárgyban kiküldött bizottság az előterjesztett javaslatok alapján 608 ujoncot a pórtartalékba helyezte át.

— **Új levelezőlapok.** A m. kir. postaigazgatóság a jelenleg használatban lévő levelezőlapok mindegyike helyett, a készletek felhasználása után, fokozatosan új levelezőlapokat bocsát forgalomba. Az új kiadású nyílt levelezőlapok az eddigiekkel azonos nagyságúak, de közülük úgy az egyszerű és válaszos (belföldi), mint a nemzetközi levelezőlapoknak címoldalait közepén függőleges vonal osztja ketté, azért, hogy a baloldali rész írásbeli közlemenyekre szintén felhasználható legyen. Az új levelezőlapok alapszine, úgy mint eddig, világos sárga, címoldalainak a korona, a szövegnyomás és a bélyeg a belföldieknek élénk világos zöldszínnel, a nemzetközieseknek pedig, mint eddig is, élénk pirosszínnel. A 6 és 10 filleres zárt levelezőlapok alapszine, mint eddig, kékeszürke marad, azonban lyukasztási vonalait, eltérőleg a most forgalomban lévőktől, a széleken nem metszik egymást. A hatfilleres zárt levelezőlapokon a bélyeg, a korona és a szövegnyomás a hat filleres levelezőlap azonos szürkés olajzöld színnel, a tíz filleresnél pedig a korona, a szövegnyomás és a levelezőlap mint jelenleg is, élénk pirosszínnel. Az új kiadású összes belföldi levelezőlapokon a „M. kir. posta” szövegsor, miután a bélyegen úgy is rajta van, elmarad.

— **Egészségügyi állapotok.** A vármegye területén a tavalyi év utolsó két hónapjában összesen 700 fertőző beteg volt, akik közül meggyógyult 544, meghalt 85.

— **Cigányok a vármegyében.** A vármegye területén 76 cigánycsalád tartózkodik 414 családtagnal. Ezek közül 23 család 109 családtaggal teknővő, 53 család pedig 305 családtaggal vándorcigány. Az előbbieket lovakat nem tartanak, a vándorcigányok lovainak száma 38.

Szerkesztői üzenetek.

— **Pont.** Bár a becsületről megirt cikke nagyon komoly és értelmes dolgokat foglal magában, még sem közzétettük, mer erősen aktuális. Oly eseményt érint, melyhez nyulni nem szabad, de nem is akarunk. — Muci-puciját hozzuk a jövőben.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjizara Strausz Sandora
tam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obzname se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdavač i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Po delanim gnoju više zraste.

Vu zadnjim vremenu poljodolavski gospodari s tulikšnom teškoćom s tulikšnom nevoljom se moraju boraviti, da za istino dobro se mora na noge postaviti, koj ov teški odnošaj more prinositi. Živiš, odeća, sve kaj je pri hiži potrebno, najbolje pak težački stroški su vu 5—10 letmi tak gori skočili, da već nije moći premagati. Ako se sad jeden gazda proli: tomu uspešno oće boriti, mora se trsiti, da na onim falačku zemlje, kaj za svoje derži, da mu puno više zraste, da n.u vekši doholec nosi, kak mu je pred petimi ili desetimi letmi.

Nije moći reći, da to je lahka stvar i lahka zadaća, ali sterpljivostjom, s marljivostjom i znanostjom itak je moći postići, nam rekel dvaput tuliko, neg itak vekšega dohodka, kak je predi bil.

Da to nije nemoguće, to nam svedočuju odnas na zahodu orsagi, jerbo tam vu onim vremenu, kad prinas na jedni katastralni mekoti 12 metercentov pšenice zraste, onda na takvim falatu vu Belgijumu 22 metercentov, vu Pruskim pak 18 metercentov. Na primer vu Pruskim nikaj je ni bolša zemlja, kak i prinas, još to moremu reći, da je slabeša od naše i ako je tam morebiti bolša podnebina, tuliku doli potere naša jakša zemlja. Svetlo se vidi stoga, da naši gospodari niti sdalka su još ni postigli tak veliki plod, kak tamošnji gazdi. Ali vidi se i to, da bi mogli, ako bi steli se malo vučiti, malo probati i spametneše gospodare posluhnuti.

Budjilariš.

Tomu je sad kojih dvadeset godinah, da su u Trebinju u Bosni ležali tri bataljuni piešakah, jedna eskadrona ulanah i jedan oddiel kanonerah. Povduž hercegovačko-crnogorske granice stale su kućice, tako zvane stražarnice. I to je bil austrijanski »kordun«. — Ta jednolična straža je svakog tjedna dobivala poštu a svaka dva tjedna plaću, koju je donesel lieutenant, adjutant onoga bataljona, koj je u to vrieme bil na straži, a toga officira s novci su uvijek sprovadjali po pet do deset ulanah na konjih. Svota novac, koju je takav officir sobom nosil bila je prilično velika, poštu su tu bile i officirske podpore za jedno sa plaćom.

Jednog takovog dana je adjutant u Trebinju stacioniranoga bataljuna, mal poduzeti takovo izplaćanje kordunskim stražarom na granici. On je poslie obeda jedno malo, u officirskoj kantini se sa doktorom karte poigral, dok ga jedan kamerad nije upozoril, da je vrieme na put se spraviti, na što se officir n.glo digne, te bugjilarisa sa soldaćkom plaćom, u kojom su bile banke, m-ine u lievi z-p na prs h iz nutra bluze, dočim su drobni novci bili u torbi sedla zapaku-

Ako uzmnožiti očemu ploda, najpredi je potrebno, da se zemlja bolje predelava, osobito pak, da se brana ni špara, puno višeput ju treba vu ruke prijeti, kak je priuvas navada, nadalje najizverstnešo seme treba pribaviti, osobito pak od toga visi kakov je plod, kak se zemlja guoji. Slobodno nešči izverstno predela zemlju itak mu zabadav bude sve delo, ako zemlja potrebno jakost neima vusebi, ako je ni gnojna.

Dobro zna svaki gazda, da prase ili tele samu onda more vrlo jako zrasti, ako dosta i dobre hrane dobi i ako vu čistoči je deržimu. Ravno tak je i pri bilinah. I ove samu onda se moreju razviti dobro, samu onda moreju veliki plod dati, ako u zemlji zadosta imaju hranu. Pokedob pak bilina neima vusta niti zube, samu s korenijum moreju za svoju potrebuču vun s cecati iz zemlje hranu i to samu onu hranu, koja se već vu zemlji raztalila. Vu zemlji je uvek više ili menje vode, koja raztali rudarski gnoj, kojega bilina za hranu potrebuje i koju hranu onda s korenjom vusebe potegne, posebi razdeli. Voda se pollam razkadi i ostane nazat samu ona stvar, koju bilina nuca, da raste i da se smaga. Daklem samu ona hrana je hasnovita za bilinu, koja se vu vodi more raztaliti.

Takva hrana, koja se vu vodi raztali i sama se napravi vu zemlji, ali jako malo. Ako još nigdar predelano zemlju gori s orjemju, ona nam bude nekoju leto izvanredni plod dala. Ako ju sad svako leto podoramam bez toga, da bi ji i gnojja dali, leto za letom slabeši plod dobimu i nazadnje čistam pres-

tane plod nositi, jerbo ona stvar koja se vu vodi tali, bilina je već ponucala, potrošila, na novoma pak se tak malo napravi vu zemlji, da zemlja samu svako črtlo, peto leto bi mogla nekakov mali, hitvalni plod dati, ali niti za nikaj svako leto. Nam gospodarom pak je svako leto potreben plod i to veliki plod, drugač nebi mogli živeti.

Daklem ako očemu, da nam zemlja vu jakosti ostane i dobro rodi, presiljeni smu vu nju dati one stvari, od česa silje živi i kakvu iz zemlje vun secca, tojest gnojiti moramu. Skim bolje gnojimu zemlju, skim više hrane dojde za silje vu zemlju, stēm vekšoga ploda dobimu, stēm bolje nam bude zemlja rodila i stēm bolje nam bude zahvalna.

Da zemlja vu jakosti ostane, prinas najviše se zato stalni gnoj nuca, jerbo vunjem je sve onu, kaj zemlja, tojest silje potrebuje, samu nije tak razdeljeno, kak to silje iz zemlje vun secca. Zato imam takve stvari, skojemi je tomu moći pomoći.

Bilina iliti silje ovu hranu potrebuje: nitrogén, kálium, vapnu i fosfor bez toga nikakva stvar, koja se skorenjom iz zemlje hrani, nemore živeti, niti pak plod donesti. Drugiput sve četiri na red zememu i skazem, kakov cil ima svaka hrana, kod silja.

Balkanski boj.

Vu Gallipoli se bude prehitla Turskoga orsaga sreća. Bulgarci tu očeuju odlučivati boj deržati i ako zadobiju onda opet napréd dojde pitanje, kaj budu s Dardanellak klaujom napravili. Dardanellak su velika smet

vani. Sad se liepo izpriča prijateljski svakim pojedinim izrukuje i otide.

Vani u dvoru kasarne je već našel pri pravnu patrolu od šest ulanah stali, koji će ga za veću segurnost praćiti. On se pofne na konja i svi zajedno krenu po izvrstnoj cesti, k ju su soldati načinili, med brdine. Njegov prvi cilj bila je kompanijska štacija, gde se je dalo liepo prenoćiti i sa njihovimi četirimu officiri ugodno pozabaviti. Poništo zamudjeno vrieme za nadoknaditi, kak i prilično zdeni vietar iz brdinah, prisilili su ga zajedno svojom pratnjom ništo hitrijim korakom putovati.

Lieutenantove misli su se od njegovog službenog puta daleko klatarile. Još samo nekoliko miesecih i on će biti pozvan u ratnu školu; a onda bude konac toj jednoličnoj i dosadnoj službi u Bosni, i on će se preseliti na dvie godine u cesarski varaš Beč, jer tamo je ta škola. Pak makar su na toj militarskoj školi nauki vrlo težki, ipak za to će preostati koja urica za zabavu. A kada pak konačni izpit sretno projde, onda će mu u diel pasti ugodna komanda kod nekoje brigade, a odmah zatim zelena p-rica generalstäblerska, a za tim dalnje napredovanje.

Ove ugodne misli su putem lieutenanta zabavljale, te su mu se oči još svietile ugodno, kad je već došel do postaje te s konja odsel i zapoviedajućemu kapitanu hotel melduvati.

Srdačno pozdravljen stupi je u officirsku sobu, gde je našel već prostrtoga stola, jer se je znalo da će danas officir sa plaćom za momčad ovuda proiti. Anda najprije izpije čašu dobrodošlicu, pravoga crnoga dalmatinskog vina, zatim se obrne smijuć prema okolo stojećim, koji su od njega hoteli sve europejske novine saznati, veleć: »Dieca, pustite me u miru! — Najprije se moram carskih novac riešiti — kaj nije moje, — nije moje! — Jehl istina gospodine kapetane! Tebi će biti pravo, ako izplaćanje odmah preduzmem? Barem ću onda mirno večerati.

»Ah, dakako, da mi je pravo! Samo se izvoli novčanah poslov riešiti, onda se dvostruko ugodno skupa sedi. — Evo ti poppis mojeg računa, ja mislim, da se s tvojim slaze!«

Adjutant posegne u lievi prsni žep i osupljeni »nanu?« se čuje iz njegovih usta; nervozno prične rukami po svih žepih pipati, po bluzi, po hlačah — n kaji! —

europanskim vladarcom vu očima i leško se pripeli, da već odlučeni mir opet se pomeša, jerbo tu je onu mestu, kam rusa nečeju pustiti. Ako pak bi balkanski savez zadržal pri Gallipoli boja, rus bi na svaki način zahteval, da ga prek Črnoga morja vu Dardanellak pustiju. Anglianec to njemu nebude dopustil, takodjer i preizom je vrédno se proti tomu staviti. Samu da sad još tak stoji, da bulgarci brččas nebudu mogli svoj cilj tu postići. Nad turskom vojskom je sad Enver bej zapovednik, glasoviten i vučen soldat, koj je skorom sam bez nikakve pomoći zastavil taljane vu Tripolisu. Od potlam vu Turskim veliku cěnu ima, jerbo samu njemu moreju zahvaliti, da je tak dugo se mogla turska vojska vu Tripolisu deržati i ako nad njim stoji, taljani nigdar nebi Tripolisa vu ruke bili dobili. Daklem sad on stoji pred bulgarci. S velikom trupom je odošei vu Gallipoli i leško tak vu vreće stisne bulgarce tam, da nikut nikam nebudu mogli.

Opet Sukri baša je zrekel, da živ nebude prek dal Drinapolja i bulgarci samu prek njegovga mrtvogoga tela budu mogli vu funduš spodrti varaš dojti. Minući tjeden je skazal to tamošnjim stanovnikom, da neima nakanenje s nikim se pogajati. NeKOji dan cěla prosecija je od stanovnikov išla vitežkoga vodju Sukri bašu prosil, da naj se smiluje varašu i naj ga odpusti bulgarcom. No Sukri baša je na to tak odgovoril, da prvoga govornika, koj je to rěc vun s rekel, bez rěci ga je dal obesiti. Ova pelda segurno svakomu bude predi na pamet došla, neg bi išel još jedenput vitežkoga bašu prosil, da neg se preda.

Pred Čataldzom, kak s Konstantinapolja pišeju, dvěsto jezer turčina stoji vu oružju. Zapovedništvo vu Hademkōiju ima stana. Na Gallipoli polotoku četerdesetpet jezer turčina stoji, ovim je zapovednik Hakri baša. Tu vdiraju najbolje bulgarci i radi bi obkolili Čataldžu. Sěm je došel s velikim šeregom Enver bej i poleg toga se misli, da tu bude istinska i najveksa bitka. Turska vlada tak misli, da Drinapolja i Čataldžu nigdar nebudu mogli bulgarci zadobiti. Sukri baša s Drinapolja je tak zadnjič telegrafiral, da

samu šestdeset jezer soldata ima, pak itak varaša stopedeset jezer ljudstva brani. Iste ženske su med sobom odredile, da ako neprijatelj lijam do grada dojde, da s vrělom vodom i staljenim olovom budu neprijatelja polěvale.

Turčini poleg Bulaira su sbili bulgarce, koji su vno go ljudstva sgrabili, poleg toga pak su i više veliki štukov morali turčinom ostaviti na Lumilon bregu, kojega su turčini s velikom silom zavzeli. Takodjer turčini su na Kamilo brěg vdrli, odonut bulgarce natirali i njim četiri štuke zeli. Neprijatelj je samu tam više vak jak jezero mrtvih imal. Opet nekoja turska ladja je bombarděrala Silivrit varaša odkud su bulgarci pobeći morali. Zatem su turski šeregi zavzeli varaša.

Februara jedenajstoga Essad baša s janinaškim šeregi je strahovitno sbil grke. Zapovednik je tajno se nazat počel vleći i kad su grki to spazili odmah su se nanjega navalili i svoje dobre pozicije ostavili. Turčini su pak s nenada nazat se obrnuli i tak potukli grke, da su jezero osemsto mrtvih ostavili na bojnim polju i samu šeststo rajenikov su mogli obraniti, koje su sobom odpeljali.

Turčini na cěli liniji su počeli nazat rivati bulgarce i grke. To je veliko veselje zrokuvalo vu Konstantinapolju. Sultan je šeregom pezdrazv poslal. Turski popi pak vu cěrkvah prodekujeju i nagovarjaju ljudstvo, da nek ide vu boj. Mlajši ljudi komaj čekaju onu vuru, kad je pred neprijatelj budu pustili.

Februara desetoga od Mramorskoga morja turske ladje su tak strahovitno strělale na bulgarce, da su silno morali pobeći. Med vremenom su turčini iz ladjih na suho zemlju vdrli i zavzeli su Rodošto varaša. Zatem su tak tiskali bulgarce i takov ogenj pušćali nanje, da bez svakoga reda su retirirali i vno go ljudstva pogubili.

Dvanajstoga februara turski šeregi su zavzeli Midiu i bulgarce su pri Koniji jako sbili. Takodjer i željeznicu su turčini zadobili, samu šinje su si mogli bulgarci zabraniti i odnesti do Sinedi. Dobro stojiju bulgarci okolo Čorlue i tam se svaki čas nadjamu veliku bitku.

Vu Konstantinapolju jako su se sbesili, jerbo Ratislav ruska laborska ladja i koja se sad pred Konstantinapolju zadržavljie, počela je na varaš s oštrami kugljami strělati. Jedna kuglja je vu jeden minaret vudrila i tam veliki kvar napravila. Tak se glasi, da i dva turski poglavari su mrtvi ostali. Ali ovoga glasa nisu potvrdili. Od ruske strani tak veliju, da se ta nesreća s nenada dogodila. Na ladju su se muštrali i tak su kuglje vu varaš sletele. Turčini se samu tomu čudiju, da kak moći na muštri oštre kuglje nucasit. Od Ratislav ladje zapovednik je zurno odprošćenje prosil. Ljudstvo se je od toga tak sbunilo, da turske novine nisu smele od toga nikaj pisati.

Francuzki korman oštro je zapovedal bulgarcom, da francuzkoga konzula i sve one, koji su francuzki poglavari, da odmah naj dopustiju, da vun dojdeju iz Drinapolja, jerbo turski zapovednik je sdrage volje vun pusti.

Turski korman je opet Tevfik bašu poslal vu London, da ako kak moći s pošćenjom mir napraviti, naj se opet počmeju pogajati. Budemu za par danov vidli, kak budu se do kraja na bojnim polju sreća obrnula i onda opet budemu i to vidli, da jeden ili drugi bude za mir prosil.

Iz Cěltinje črnogorskoga glavnoga varaša pišeju, da velika žalost je tam s vrho toga, da već niti najmenje ni misliju, da bi Skutari grada mogli zadobiti, za kojega su već tuliku krvi alduvali. Zadnje dane su tuliku ljudstva tam sgrabili i nikakvi cilj ni postigli, da se soldati, tojest črnogorci već sami med sobom puntaju. Svi špitali su tak napujeni s betežniki, da više neznaju i niti nemoreju kam spraviti. Mrtvih takodjer vnožina imaju. Zaduja hura je ober 3500 mrtvih koštala montenegrovcov. K tomu pak penezi su njim već čisto sfalili i ona pomoć, koju vu penezi od Bulgarije dobiju, niti s dalka je ni dosta, da orsaga s ove kuge vun potegne. Ljudstvo svaki dan se bolje punta proti kralju, proti cěli dinastiji.

Sofije pak službeno javiju, da Drinapolja dalje podjednoma bombarděraju Turčine, koji su ov mesec desetoga i jedenajstoga vun vdrli iz lestunga, nazat su je pre-

Bugjilaris sa većim dielom soldačke plaće nigde se nije mogel napipati — »Nemoguće!« — veli hrapavim glasom, a u licu prohlidni. »Em valjda pak ipak nisam bugjilaris zgrabil?«

»Mozbit je u žepu sedla« — veli jedan od officirah.

»To nije moguće« — veli adjutant; ali ipak odpre žepa u sedlu, koj je na stolu ležal, medjutim su u njem bile razne potrebne stvari, kefice, sopun i nekoliko rolah drobnih novac soldačkih.

»A jeli ti baš za segurno znaš, da si bugjilaris u žep vteknu?« — pita ga ozbiljno kapitan. — »A jeli se nisi uzput nigde zadržaval, ili cigare kupoval i plaćal?«

»Ja dohadjam izraven iz officirske kantine« — odgovori lieutenant — »i mogel bi na to priseci, da sam bugjilaris s novci, evo, u bluzu — u lievi žep metnu!«

»Onda će biti najbolje« — veli kapitan — »ako odmah dva ulana pošalješ u kasarnu, koji se onde neka opitaju, kaprol pak sa ostalom patrolom more cestu prama Trebinju preiskati.«

»Ja nebi mogel ovde mirno čekati, dok bi mi došli javiti, jeli su kaj našli ili nikaj«

— veli uzrujano adjutant — »Ja moram takaj van na iskanje. — To bi bilo nekaj strašnoga da se novci nenajdu!«

Hitro budu dva ulana poslana u garnizonu, odkuda su i došli, a lajtnat i kaprol su je sledili na svojih konjih. Officirovi kameradi su mu toplo ruku stiskali a kapitan ga je bodril, jer je siromak bil posve poštišen: »Glavu gore! Nezdvajaj!« — batrivel ga je — »novci se moraju najti...«

Ali kad su prva dva ulana odputovala, žalostno je adjutant prama okolo njega stojećim officrom rekel: »Baš mi je to vrlo neugodna stvar!« — i tim je odjahal. A kad je otišel, onda je i kapitan svoje mnienie prama officrom rekel: »Baš mi je žal toga vrloga mladiča, a baš nemam puno ufanja...«

Medjutim je adjutant jahal dalje cestom sa kaprolom, kojega je putem obavieštil, koja neprilika ga je zatekla, te su obojica pazljivo pretraživala u Trebinje vodeću cestu. Uviek niže i niže je padalo sunce na zapad, a šnjim i ufanje, da bi se bugjilaris s novci već mogel najti. U njem bilo državnog novca, koj bi za jednog lajtnanta značil im-tak! Niti pod nikakov način on to nebi bil mogući nadoknaditi... A kaj onda?... Zoni su ga obhadjali po cělom tielu pri toj misli.

Ovak su črna dvojica, bez da se skim sastanu, vbreg-vdol, dojahala dole u dolinu, odkuda se je već Trebinje videlo. Na zavoju ceste sedel je na bršju turčin te je baš tečno i mirno kadil svoju cigarettu.

Officir je već hotel bez ikakve opazke mimo njega projti, kad ga kaprol upozori, da ga neka popita, kad je već ovde.

»Jeli si ti šta našo?« — zapita ga officir, dočim konja zaustavi.

»A jeli li ti što uzgubio?« — odgovori pitajuć turčin.

»Ma jesam, licnicu s novci, koji nisu moji« — odgovori officir, te se u njem zajedno probudi ufanje, da bi kroz toga čovieka mogel mozbit do izgubljenih novac dojti. »Jeli si mozbit je ti našo« — veli — »onda mi je odmah predaj, jer o njih zavisi moja sudbina!«

»Kakov je bio taj tvoj bugjilaris u kojem su novci bili?« — pita turčin.

Officir se je hotel na to uzvrpoljiti, ali se je u zadnjem hipu suzdržal od prenganjenja, — mirno držanje i čvrsti pogled izpod turbana su officira suzdržali od naglosti i on odgovori na pitanje i opiše farbu i oblik bugjilaris; a za tim i na pitanje, koliko je

tirali. Više kak jezero človeka je doli opalo. Okolo Čataldze i Bulaira sve tak stoji, kak je i predi. Od Mramorskoga morja brežuljak od Silivrita do Bulaira je bulgarcom v ro-kaj Na ovi liniji je neprijatelj miren. Bul-garski seregi dobro se deržiju.

Trinajstoga v Konstantinopolju velika sednica je bila i Mahmud Sefket nagjevzir je predstavil i preporučil sednici, da svaki se naj na to trsi, da se skim predi pomiriju s balkanskim savezom i poleg toga se naj svaki za mir trsi, jerbo i Turski orsag slabo stoji v penezi. Odsnutrašnji poslov minister pak je opet tak govoril, da sad v ovim vremenu, da se vidi, da turčini budu jakši niti za nikaj je ni smeli mir napraviti, neg s celom jakostjom dalje tirali boja. Ako pak orsag neima dosta penez, v pet najbogatešemi vilajeti, kak je Bagdad, Brussa, Adana, Angora i Trapezund naj na deset lèt naprè pobereju porciju i taki budu dosta penez imali. Tak su i odredili.

Tak se naganjaju glasi, jeden ovak go-vori, drugi onak i poleg toga nigdar nije znati kuliku je istine, kuliku pak laži. Tam drugi tjeden budemu opet več znali i tečas brčas se za istinu budu pograbili. Onda budemu vidli, koga ruža dopadne.

Balkanske strahote.

Slava Bulgariji, da je vitežki preladala neprijatelja pri Lüle-Burgasu, Kirkilissi i Čortui ali navèk ji bude špot, da je v u Macedoniji sdvemi divizijami poklati dala zaroblene turke, koji več i tak na škodu ji ni mogli biti.

Srb-ski seregi po Kumanovim boju nisu več skorom nikakvi posei imali, več od kraja su tak malo valali, da po ovi bitki čeli Vardar sereg se je raztepel. Stëm boje su imali gustuš nedužne i bez oružja albance svëta uništiti. Drago jè platil turski korman, kad je mislil i zaufal se, da nebude boja i poleg toga naj glasovitneše soldate anatolce je dimo pustil službil. Balkanski savez hitro se navalil na turčina i 600 jez-er soldata je najedenput prek turske granice, proti kojim je turski korman komaj tristojezer s vekšinoma nevaljanoga dobrovolca v veliki

bilo u njemu novac. Kada je to sve bilo, digne se turčin sa zemlje, na kojoj je po turskom običaju, s nogami na križ sedel, izvadi iz prsluka bugjilaruša, te ga bez ikoje rieči preda oficiru.

Taj ga naglo pograbi, odpre ga, izvadi iz njega oveču banku te ju pruži turčinu, kakti za nagradu riečni:

»Evo, uzmi to za nagradu i k tomu moju srdačnu hvalu!»

Ali sada pak se turčin uzvrpolji. On se u svojoj siromašnoj opravi digne visoko, hiti na pol izpušenu cigaru o zemlju te is-krèčemi crnimi oči gleda turčin austrijskog oficira veleč:

»Tvoju zahvalnost primam, ali tvoje banke si zadrži — samo gjaur (tako turci nazivaju nas kršćenike) za svoje pošte-nje i dobro dieło daje plaćati!»

Tim se okrene i otide nizbrëce dote prama svojoj kući dole u dolini, po kojoj se je moglo videti, da stanovniki iste, ne samo da nisu imučni ljudi, već da tu — siromaštvo vlada.

Em. Kollay.

sili poslati. Savezki seregi nezmerno tolvaj-skih bandih s sobom zeli. Za kaj je to nu-cala Bulgarija ili Srbija, to još niti denes ni znati i nad tem još dugo bude Europa špekulërala. Ove tolvajske bande ni su išle v boju, neg vuzigale, klate i robile su, opet ni na bojnim polju, neg po mirnih selah i varašov. Vadasile su na turski spol, kak na grabežljivo živinu. Vu zrak su hitali decu i onak su podëvali odspod bajonete na koje su se dečica sprepekala, ta divja marha mužkarce su sprevezali k drevu i tak dugo su je pikali, doklam su dušu spustili. Opet v drugi mesti su skup polovih stanovnike, zaprli su je v mečet (turska cirkva) i tak su je s dinamitom v zrak pustili. Pucke i ženske su uvek predi osramotili i to pred roditeljami i pred muži i samu onda su je strahovitnemi mukami do konca zaklali. Niti psi su ni bujši, kak su ovi lopovi bili. Vnoga mati nije mogla to preterpeti, da ji deče pred očima na smrt smučiju i rajši je sama zaklala deče ili pak v vodu hitila. Milošcu nišči je ni dobil. Jedni — jedni, da se strahovitne smrti rešiju iz turske vere su na kršćansko stupili, kad su već kršćeni bili, onda su je nečimurno zatukli. Daklem pred smrtjom još i to su morali preterpeti, da svoju vero ostaviju. Plamen koj je iz turskih selah v zrak sijal, je svedok kakve muke su morali tamošnji ljudi preterpeti v ime križa od srbskih kanibalov.

Sve su poklati, požgali i porobili, vno-giput sami starovërski popi su je vodli. Naj menje 60 jezer albana i 40 jezer turčina su nezmernami mukami poklati. Nije moči sve one muke spisati skojemi su tak nečimurno mučili ovoga puka. Ali niti kršćenikom su në odprostili. Sve su njim zeli, sve su je porobili tak, da su denes vekši bogci, kak je pravi bogec. I oni denes tak moliju, dragi Bog odslobodime odsloboditelja i daj mi nazat onoga podrapanoga i sglad-ženoga turčina, koj mi je barem mir dal, ako sem i ja miren bil. Čele okolice su gde ni moči živoga človeka najti, de ni ga jed-noga sela ili bižiče koja nebi požgana bila. Strahoviten kip more sad tam biti. Nigdar su ni tliko zlo napravili v ime kršćanske vere, kak su sad na Balkano.

KAJ JE NOVOGA?

— **Nesreča.** Strahoviten dogodjaj propel v Nagbani. Kitter Ferenc i Žigmond Ferenc skupaj su kopali žopora. Kitter je jednoga smiženoga dinamit patrona na svëci pretaplal. D namit je eksplođerat i Kittera na male falačke raznesel. Žigmond je ogtu-hel i od velikoga straha se mu pamet meša. Kitter je ženo i troje dece ostavil.

— **II. Mohamedana štuk.** Kad je drug. Mohamed 1453 leta zavzel Konstantinopolju i na Hagia Sophia cirkvu mesto križa pol meseca del, to samu jednomu magjaru more hvaliti. Orban je još 1452 leta odisel v Konstantinopolj i ponudil je Konstantin cesaru, da mu takve štuke napravi, tojest zleja, kakve su još nigdar ni zlejali. Konstantin cesar nije štel Orbana poslušnuti, zato je on odisel k Mohamedanu, koj mu je sdrage volje dal službu. Orban tri mesece dan i noč je delal doklam je štuka sgotovil. Sultan je odredil, da on dan nišči nesme na vulici biti, kad prvič budu štuka sprožiti. Bormeš to je skorom i potrebno bilo, jerbo štuk je tak počil, da pedeset kilometrov dalko ga bilo čuti i hiže po okolici su se tak stepale, kak dabi potres bil. Trideset par volov ga je komaj vozilo. Stëm štukom su

zavzeli Konstantinopolja. Tak je dugi bil, da od svakoga kraja dvesto soldatov je masëralo. Jeden meter debele kuglje su strelali s njega i na dan osemput su mogli streliti. Vu Konstantinopolju su strahovitno straho bili stanovniki i potrebuvali su, da naj cesar prek da varaš turčinom. Jeden dan se je razpočil strahoviten štuk i zaklal je onoga, koj ga je stvoril. Sad je opet jeden magjar ga popravil i tak silno strelal snjim na varaš, doklam je stëne ni porušil. Sad su se turčini na varaš na valili i njega zavzeli, da više nigdar ga ni pustiju iz svojih ruk.

— **Velika zima v Daniji.** S Kopenhage telegrafiraju, da v Daniji tak velika zima je, da na takvo zimu niti najstareši ljudi se nemoreju smisliti. V petek je napri-mer v Kopenhagi — 533 Celsiusu gradušov zima bila. Stanovniki strahovitno vnogo terpu od velike zime. Po vulicah nigdi ni človeka videti. Obloke su zaphali, da se proti zimi barem malo braniju.

— **Soldati pod snegom.** Tridesetpet soldatov je na špancier išlo poleg Graca na Dachšteina okolcu. Deset su v takvo mesto došli gde se je čeli fatat snega s njimi doli v grabo srusil. Na srečo snëg je sulji bil i tak su je fletno odkopali spod njega. Svaki se je malo pobil, ali najbolje pak Friedmann Henrik komu se noga potrla i ktomu obedve noge i ruke su mu zmzruule. Nesrečnoga soldata su v špital odpeljali v Gradec. Jednomu se pak noga sklucila, ali njemu su taki na lice mestu nogu spravali.

— **Halt! ... Wer da? ...** Potlam kak se Srbijom neimamo s dobra, po naših vodah napravljene moste soldati straziju, da je nebi pod luft pustili ili drugač pokvariti. Daklem i v Budapeštu soldati paziju na moste. Minuci četrtak na jednim mostu spazi soldački stražan nekakvoga potepuha, na jedenput zakričil nad njim dvaput jeden za drugim, da naj postoji, ali potepuh nije posluhnut. Soldat pograbi pušku i dvaput je strelil na vandravca, koj je nato pobëgel, ali policaji su ga vlovili i na redarstvo odegnal, tam je povedal, da se Lehner Michael zove i s Gjõra je došel v glavni varaš. Pøkehdb neima prijavlenoga stana, v rest su ga zaprli. Mosta su odmah svega priviziterali, ali nikakvo falingo su ni naši nanjim.

— **Strahovitno umorstvo.** Bodina Antal v Šiofoku je s mirom beteguval. Minuče dane je v zdenec štel skočiti, ali su ga za čaja obranili. V petek v noči skočil je s postelje gor, pograbil je britvu i čistam prek si je odrezal šnjaka, odmah je vumral. Žena je vidla, da zeme britvu muž, ali nije mogla ga obraniti, da se ni zakole.

— **Smrtno rotenje.** Vu Sabadki sbog nečesa — u Kukla Janoš i Malagurski Pavel policaji vlovili Füleki Lovrija i tak dugu su ga rotih, doklam su ga tak stukli i zritali, da njm je pod nogami vumral. Policaji to tajiju, ali sad se je jeden meštarski detič javil i valuje, da je on videl, kaj su s nesrečnim človekom delali. On tak valuje, da na policiji oktobra 28-ga na dvoru se je skril i gledal, kak su detektivni nakli tukli s batnami i ritali starca. Starac je plačuč prosil na zemlji za milošcu, ali stëm bolje su hrumeli nad njm. To more takaj posvedočiti i eden kolodvorski činovnik, koj je i zašpotal bestialne redare. Detektivni brčas budu odslužili svoj bestialni posel.

— **Otvor v kavi.** Dell Karolj trgovec v Lübecku zadnju vrëme je vnogo sgužil na trgovini i na burzi tak, da se mu je i Dalje v prilogu.

Szőlőoltványok

Ajánlom teljes szavatosság mellett fajtiszta egy és kétléves gazdag gyökerzett **szokványminőségű fásoltványaimat** a legjobb bor- és csemegefajokban. Közöttük »**Kreácza**» (Bánati Rizling), a legkitűnőbbnek bizonyult és rendkívül bőtermő borszőlő és »**Muscat Csabagyöngye**» a legkorábban érő csemegezőlő. Ezenkívül **Ripária Portális** és **Rupestris-Monticola** sima és gyökeres alanyvesszők a legjutányosabb árak mellett. 512 4-5

»Erzsébet szőlőoltványtelep»
Tulajdonos: **Schmidt Mátyás BOGÁROS**
(Torontálmezős)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bepe belo perje za postelju

(goseče perje) 5 kil.
za 6 K odprema za
pouzeče

513 5-3

Sachsel Izidor

Budapest, 5., Dob-utlica broj 3.

Iz svakojačke fal perje za postelju na želju pošiem muštru.

Rum Szilvórium kiváló minőség, lit. à K 130 és feljebb.
Törköly pálinka nagyon jó, lit. à K 140 és feljebb.
lit. à K 140 és feljebb.

Kapható:

Kochsinger M. és Fiai cégénél
Csáktornya.

Rum Slivovica jako fini, liter od 130 K višese
jako dobri, liter od 140 K višese
Tropica žganica, liter od 140 K višese

Dobiva se pri:

Kochsinger M. i Sinovi firmi
Csáktornya.

Az új nyugdíjtörvény

jegyzetekkel, utasításokkal és magyarázatokkal ellátva K 3.—

Kapható:
Strausz Sándor könyv- és papirkereskedésében
Csáktornyan.

SCHMIDT EDE * ZONGORATERME * CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

Alábbi világhírű cégek raktára:
Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek
Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl
Igen olcsó átjatszott hangszerek folyton kaphatók
: : régieket átcserél újra : :
részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLTMÁNY!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBITZER SÉRVAAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet. 515

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SANDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Meghívó.

H Csáktornyai Gőzmalom és Villamtelep Részvénytársaság
1913. március 2-án d. u. fél 2 órakor tartja meg saját helyiségében

V. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek ezennel meghívotnak.

538 2—2

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvvezető és 2 részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása, a zárszámadások előterjesztése és a felmentvény feletti határozat.
3. A tiszta nyereség hovaforrítása iránti határozat.
4. Egy igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
5. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

20. §. Minden részvény egy szavazatra jogosít, de saját részvényei után és megbízás alapján is egy részvényes összesen csak 20 szavazatot gyakorolhat. Személyesen meg nem jelent részvényes valamely írásbelileg meghatalmazott részvényes által képviselheti magát. Kiskorúak vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselői azonban anélkül is lehetnek meghatalmazottak, ha nem részvénybirtokosok is.
21. §. Szavazati joggal a közgyűlésen csak azon részvényes bír, kinek részvénye a közgyűlés előtt legalább 30 nappal iratott át nevére a társasági részvénykönyvbe.
22. §. Csak olyan indítvány tárgyalható a rendes közgyűlésen, mely legkésőbbben 14 nappal a közgyűlés határideje előtt írásban jelentetett be az igazgatósághoz.
39. §. A felülvizsgált számadások a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a részvényesek által a vállalati irodában betekintheők.

MEGHÍVÓ.

AZ ALSÓMURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG PERLAKON
harminczkilenczedik

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉJ

1913. márczius hó 2-ik napján délután 4 órakor saját üzlethelyiségében tartja,

melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

542 1—1

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Elnöki jelentés a felolvasott üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján az 1912. évi számadások, a vagyon-mérleg végmegállapítása és a felügyelő-bizottsággal egyetemben a számadók felmentése, továbbá a mutatózó tiszta nyeresemény felőli rendelkezésre vonatkozó igazgatósági indítvány tárgyalása
3. A társaság hivatalos közlönyének megjelölése.
4. A társaság igazgatósági tagjai közül az alapszabályok 54. §-a értelmében kilépő Jellachich Mihály, Kovács János és dr. Pichler Gyula igazgatósági tagok helyett új választás megejtése, esetleg a kilépők újbóli megválasztása.
5. Az 1913. évben működő felügyelő-bizottság megválasztása. (66. §.)

Kelt Perlakon, az Alsómuraközi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatóságának 1913. évi január hó 30-án tartott üléséből.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 14. §-a értelmében felelősek a t. c. részvényesek, hogy szavazó-lapjaik átvétele végett részvényeiket a szelvényekkel együtt a közgyűlés egész tartamára a pénztárhoz helyezik.
A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyűlés elé terjesztendő jelentéssel együtt a ker. törvény 198. §-a értelmében a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg a társasági helyiségben a hivatalos órák alatt betekintheők.

MONTRE ZENITH
PRÉCISION-ÉLEGANCE

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
Órás- és Ékszerész
Varaždin

988 1-26

Kiadó lakás.

Csáktornyan a Hunyadi-utca
15. szám alatti házban 2 utcai
és 1 előszobából, konyha stb.
álló lakás — kiadandó.

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-fele pemetefü cukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félel kérjünk, mivel sok hasznaltalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
947 6-8 Mindenütt kapha ó.

A Aranybánya.

Muraköz legszebb vidékén (a csáktornyai járásban) templom és iskola mellett levő kitünő ÜZLET családi okokból bérbeadó esetleg előnyös feltételek mellett eladó. Ez egy vegyeskereskedés, mely London részére nagy mennyiségű tojást, mindenféle szárnyasállatot, valamint vajot szállít. Kiterjedt gabona és bőrforgalma van.

Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában kapható.

Zlato jamo

Iahko ima ova], koji se pobrini za ljepo trgovino poleg farne cirkve i škole, vu jako lepem kraju, Medjimurja; i to pod jako ugodnom pogodbom Trgovina je mešovitoj robom, kupovanja JAJCI za LONDON nadalje se kupuje svakovjaka perad, kak: piliči, goske, raci, pure, kak tudi svakovjako zrnje, koje i maslo; trgovina se PRODA, ali da z rende zavolo familijinih uzrokov.

Upita se kod u-prave Muraköz Medjimurje, p. brojom 1913/5 „zlata jama“ u Csáktornya.

948 1-5

Óriási hibát

követelt el az, aki nem volt óvatos és csúszos, kőszvényes bántalmait, szúrás, szagatás, hasogatás, nyílalás, derék- és hátfájás, rheuma, csontfájdalmak stb. ellen a valódi

Kriegner-féle REPARATOR
helyett, holmi utáztatot használt.

Sűrűsen ajánljuk minden rheumás betegnek és mindenkinek, aki fönti fájdalmakban vagy hűlés és légnyomat okozta bajokban szenved, hogy azonnal használjon valódi

Kriegner-féle REPARATOR-t,

539 1-5 melyet kizárólag es k a
KRIEGER GYÓGYSZERTÁR, BUDAPEST, KALVIN-TÉR
közé, tehát ide kell címezni a rendelés levelet.
Egy kis üveg 1 korona, nagy üveg 2 korona.
Postán 5 kis üveg bérmentve 5 korona
: vagy három nagy üveg 6 korona :
Ez a régi kitűnő gyógyszerár minden sósbőr-szezával jobb, mer már egyszeri bedörzsölés után is gyógyít és nemcsak csillapítja, hanem pár nap alatt meg is szünteti a fájdalmakat.

Plissérozásokat elvállal
Hoffmann Ignáczné

544 1-1 Csáktornya, Hunyady-utca 15. (Dornik-féle ház.)

Értesítés.

A közönség kényelmére irodamba telefont vezettem be.

Szám 54.

Tisztelettel:
KREUTZ LIPÓT
bérkocsi vállalat tulajdonos.

5026/ik. 912 Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy dr. Hidvégi Miksa ügyvéd által képviselt Benedikt E. és Fia csáktornyai cég végrehajthatónak Toplek András alsóhideghegyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 4 kor. 54 f. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajthatónak 4 kor. 54 fill. tőke, ennek 1906. évi szeptember hó 15-től járó

Kert haszonbérbeadása.

Csáktornya belterületén fekvő WOLLAK-féle kert (gyümölcsös, kaszáló és konyhakert) haszonbérbe adatik, vagy fele haszonra, vagy határozott bérösszeg fizetése ellenében. Bővebbet a tulajdonosnál.

Egy 19 hónapos kitejlett, erős, igazolványos, pirostarka

bika eladó.

GASPARECZ ANTAL
Bottornya.

6% kamatai 6 kor. 45 f. peri, 4 kor. 85 f. végrehajtás kérelmi, 16 kor. árverés kérelmi, és a még felmerülendő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbírószág területéhez tartozó s a végrehajtást szenvedő tulajdonát képező, a szelencehegyi 833 sztkvben 802 hrsz. alatt felvett ingat-
1/30-ad része 646 kor. becsáron
1913. évi március hó 8-án d. e. 10 órakor
Szelencehegy község házánál dr. Hidvégi Miksa ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár melynek felénél alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 64 kor. 60 f.

Csáktornya, 1912 dec. 11-én. 547
4668/ik. 912.

I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy dr. László Béla ügyvéd által képviselt Prostenik Gusztáv csáktornyai lakos végrehajthatónak Horváth Ignác csáktornyai lakos végrehajtást szenvedett elleni 120 K tőke és jár. iránti végrehajtási ügyben az árverést az 1881. LX. t. cz. 144. és 146. §§-ai alapján elrendelte minek folytán végrehajthatónak 120 K tőke, ennek 1912. évi július hó 1. napjától járó 5% kamata. 28 K 20 f. peri, 20 K 10 f. végrehajtás kérelmi 19 K 30 f. árverés kérelmi fölttség és a még felmerülendő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbírószág területéhez tartozó s végrehajtást szenvedett tulajdonát képező a csáktornyai 180 sz. tkvben 79 hrsz. alatt felvett egész ingatlan 10572 kor. becsértékben.

1913. évi március hó 14-én délelőtti 10 órakor
ezen tkvi hatóságánál Dr. László Béla felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár melynek 1/3-nél alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 %-át készpénzben vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 1057 kor. 20 fillért.

Csáktornya, 1912. nov. 15. 543

Vert zrende davanje.

U Csáktornya, u nutriónji grunt lezeči WOLLAKOV vert (šadovnjak, košenje i kuhinjinski vert) daje se zrende, ali gpolovinje, ali za odredjene penezi šuma plaćanje. Više okolnosti pri vlastniku.

Jeden 19 mésecni dorastjeni, jaki izkaznini, crveno pisani

bikjena prodaju.

GASPARECZ ANTAL
Bottornya.

poleg toga pamet s mészala. Odlučil je vuseb, da sebe i celo familiju s fonda-i zato je vu jutrašno kavo gifa sinésal. Dvajsti osem lét stara žena i dvoja deca, jedno je tri, drugo pak pet lét staro, su još vu postelji bili, kad njim je smészani clovek kavo donesel. Svi tri su vumrali. Trgovca i njegvo sestru su obésene našli. Delfova mati je ravno ono vréme svoju pajdašicu odišla pohadjat i tomu more hvaliti, da je vu življenju ostala.

— **Atentat vu kasarni.** Iz Kieva pi-seju, da vu tamošnji jedni kasarni kad je Ivanov zvani kapitan iz sobe vun stupil, soldački stražan s revolvera ga je na smrt strelil, zatem pak sebe vu glavo. Obedva su vumrali. Vu oni isti kasarni sa med tjeđen danom tri officire i pet prostih soldatov zaklati. Dva officire pak su na smrt oranili.

— **Umorstvo.** Poleg Budapešta vu jedni šumi su policajci na jeden mrtev clovek došli. Glava mu je prék bila prestreljena, ali poleg njega ni su revolvera našli, samu par praznih patronov. Morebiti, da je nešči odnesel revolvera, ali pak ga je što drugi strelil. Istrogu su podigli.

— **Doli streliti.** Strogovno zapoved je dal vun vu Baji Sodalac laitinand, koj tam soldatmi na tamošnji most pazi. Zapoved tak glasi, da makar po dnevu, makar po noći što na tristo koračov blizu mosta dojde, bez svake réci ga doli sterliju. Sodalac je zato tak odredil, jerbo vu kratkim vremenu već dvaput su tam na soldačku stražu strélali.

— **Brat proti bratu.** Horga Šamšon alméneši poljodolavec skup je išel krast s bratom Horga Andrašom. Talbina se je vun zisla i Horga Šamšon je proti bratu valual s bog toga ga je brat na vulici potékal i na smrt vpical. Horga Andraš je zato samu sedem lét rešta dobil.

— **Katastrofa.** Jenitzki marinarski oberleitnant i Dickman stražamester su s Danzinga vu Putzig steli leteli. Kad su već na pol puta bili, veliki veter se je sdigel i morali su se nazat obrnuti. Pollam su još jedenput probali, ali na veliku nesreću, jerbo vu visini se je motor pokvaril i obedva su vu morje opali. Obedva su se v topili.

— **Bogati bogec.** Šipoš Mihalj makoi bogec je minući petek na vulici skup opal i odmah je vumral. Srčna uzma ga je zaklala. Kad su mu ladicu gori odprli, našli su nutri dvě sparkassinske knjige od sedemdeset jezer korun iz jednoga hódmezővásárhelys-koga banka. Bogec nije ufal peneze vu domaći bank deti, jerbo je straho bil, da ljudstvo zazvédi i onda više ne bude mogel svoju meštriju dalje tirati. Bogec ima rodbinu, koja je vu velikim siromaštvim i vezda lépo svotu budu verbalni.

— **Lakovna pucka.** Vu Kapošvaru Gilling Ferenc je za štakore gifa napravil i pözabíc na stolu ostavil. Anna zvana puckica njegva je to našla na stolu i pošla. Od velikih mukih je vumrala. Proti pozablenomu i nepazlivomu otcu su istrogu podigli.

— **Čer proti otcu.** Vu Aradu cèle varmegijije naj bogatešega zemeljskoga gospo-
na je v torč Domokoš Laslo kraljski su-
dec dal vu rešt zaprti. Strahovitna tožba je
proti njemu. Booz Jozef šimonfalvai bogataš
je, proti komu je prava njegva jako lépa
šestnajst lét stara čer tužbo podigla jerbo
ju već leto dan muči, da nek s njim živi.
Booz je pred jednom letom dovec nastal i
od pollam smirum pripravija čer na veliki
gréh. Na tužbo je sudéc nuter citoval otca,
koj sve taji i tak se sgovarja, da je to rod-
binstvo smislilu. Svedoki su drugač presi-
gali i poleg toga sudéc je odmah od sebe
pozablenoga cloveka vu rešt dal zaprti. Booz
kaž je suda čul, doli se je pokleket i tak
je prosil sudca, da neg ga pusti. Fiskaliuš
je sedemdeset jezer korun obečal za kauciju,
ali sudéc niti na to ga nije štel vun pustiti.

— **Umoril se je jeden grof.** Beth-
len Balint grof vu Park sanatoriumu s brit-
vom si je šinjaka zarezal i za par minut
je vumral. Bethlen je već više vremena be-
teguval i poleg toga se je navolil živeti. Vu
Torda-Aranys varmegijije je prvešo vréme
foišpan bil.

— **Otvor vu fanki.** Képti Angelina
navučiteljica je hrščas pozabíc mesto tuče-
noga cukora strihina dèla vu fanke i tak
naglo je vumrala s četirinašt lét starom

sluškinjom, da su niti za pomoć ni mogle
nikoga prositi. Kak je došla do strihina,
to nije bilo moći posvedočiti.

— **Kralj na letěci mašini.** Alfonz
španjolski kralj v nedelju na »Hispania«
zvanim aeroplanu po zrako jedénčas létal.
Kralju se to jako dopalo i s lépom nagra-
dom je na delil onoga, koj ga je prvič po
zraku vozil.

— **Minister prezident pri kralju.**
Lukač Laslo minister prezident svojim taj-
nikom vu Beč je odputuval, da prijavi kralju,
kak politične stvari stojiju vu Magjarskim
orsagu. Još on dan je nazat odputuval vu
Budapešt.

— **Aviatikuši vu zraku.** Sablatnik
pilota i Bertram marinarski oberleitnant v
četrek vu velikim vihru su se vu zrak
sdigli vu Berlinu i proti Hennigsdorfu su si
zeli puta. Vu petšošesdeset metrov visini
se hitro mašina pokvarila i aeroplan se nabok
prehitil. Bertram je sad vu veliki sili na
aeroplanovu dèšno krilo splazil, da ga jed-
nako sravná. Tak je probal nazat na zemlju
se sesći i sbog toga Havel zvano réko si je
za znoru zel. Kad su već osemdeset meter
visoku bili, opet je spustil motora, da ober
hiž moreju odleteli. Kad su već ober varaša
odleteli Bertman je s dosta velike visine
doli vu vodu opal. Sablatnik je zajnim skočil
i sreča je obedvém poslužila, da su s vode
živi vun splavali. Aeroplan se čistam sdrobil.

Gabona árak. — Ujena žitka.

mmáza	l m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20.00 —
Rozs elsőrendű	Hrč	15.00 —
Árpa	Ječmen	15.20 —
Zab	Zob	18.00 —
Kukoricza	Kuruza suha	15.80 —
Fehér bab új	Grah beli	21.00 —
Sárga bab	» žuti	17.00 —
Vegyes bab	» zméšan	15.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	21.00 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Koščice	25.00 —
Bükköny	Grahorka	16.50 —

Iparos a kereskedő előfizetőink cégét
e rovatan díjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos a kereskedő előfizetőink cégét
e rovatan díjmentesen
közöljük

Pék :
Petrics Viktor Csáktornya
Petrics Ágoston Csáktornya

Börkereskedő :
Mayer Testvérek Csáktornya

Borbély és fodrász :
Nádasdi Nándor Csáktornya
Mik Zsilárd Csáktornya

**Mézeskalácsos és v'asz-
gyertyaöntő :**
Tihanyi Mihály Damása

Butorraktár :
Horák Odón (butor- és
koporsóraktár) Csáktornya

Hirschler Ármán Vараžдин

Cipész :
Kelemen Sándor, férfi és női cipész.
Csáktornya, városház épület

Meskó Bálint Csáktornya

Divatáruház :
Liszt és Brodnayk Stridóvár

Eredeti Singer varrógépek :
Singer Co. Csáktornya
Árpád-utca

Férfi szabó :
Ivácsics Ignác Csáktornya
Bedics Ferenc Csáktornya

Férfi- és nőidivatáru :
Zrinyi Viktor Csáktornya

Fűszerkereskedés :
Mayercsák Béla (közén,
feszén, magvak és a
»Mütrágyát Értékesítő-
Szövetkezet« raktára Csáktornya

Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz Testvérek Csáktornya
Ifj. Premez Miklós Csáktornya
Deutsch Salamon Csáktornya
Hirschhorn Henrik Csáktornya
Suráhia Testvérek Csáktornya
Deutsch Rezső Kiszabadka

Kávéház :
Földes Mór Zrinyi káváháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Eisenstädter Bódog »Othón-káváháza«
Csáktornya

Kötélgyártó :
Dornik Rezső Csáktornya

Kőfaragó és sirkőkészítő :
Terzsenyák Bódog Csáktornya

Mészáros :
Antonovics József Csáktornya

Órás- és ékszerész :
Pollák Bernát Vараžдин

Pezsgőgyár :
Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya

Szállító és deszkakereskedő :
Löbl Mór és Fia Csáktornya

**Uri- és nőidivat, játék- és
dizsműáru :**
Kelemen Béla Csáktornya

Vaskereskedés :
Bernyák Károly utóda
Binder Károly Csáktornya
Prostenik Gusztáv Csáktornya

Vendéglők :
Hajas József Csáktornya
Pecsernek Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér
galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusácz Alajos Csáktornya
Deutsch Zeigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya
Bagola István vendéglő
»A vasúthoz« Csáktornya
Singer Salamon Kiszabadka
Kalehbrenner Ferenc, Stridóvár
Sójtóry János Drávanagyfalva
Deutsch Adolf, nagyv. Drávanagyfalva
Kovács Mihály korcm. Drávanagyfalva
Leitmann Bálint Szentilona
Feigelstock András Budapest, VII., Klau-
zál-tér 13.
Kozják Mihály Kiszabadka
Baumbach Rezső Szentilona
Nádai József Petánczi savanyuvíz köz-
ponti raktár és szállítási vállalat
Ligetfalva

Vaszonkereskedő :
Szivoncsik Antal Csáktornya

Könyv-, papir-, és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUSZ SÁNDOR Csáktornya